

AKRA

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI

SIEDZIBA: 30 – 392 KRAKÓW, UL. JANA PILTZA 35/101

BIURO: 30 – 101 KRAKÓW, AL. KRASIŃSKIEGO 18/6

TEL. (012) 658-69-85, 606 724 972, 600 712 422

www.akrakds.pl e-mail: akraakra@wp.pl

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

ZABYTKOWEJ KAPLICZKI DOMKOWEJ

PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO

PRZY UL. ZDROJOWEJ 24

W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM.

SPIS TREŚCI

OPIS INWENTARYZACYJNY I JEGO INTERPRETACJA	3
ZAGADNIENIA HISTORYCZNE I OPIS FORMY ARCHITEKTONICZNEJ	4
BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU	5
STAN ZACHOWANIA	9
PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ	11
WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE	12
POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE	15

OPIS INWENTARYZACYJNY I JEGO INTERPRETACJA

- **Miejscowość:** Krościenko, gm. Krościenko n./D., woj. małopolskie
- **Lokalizacja:** ul. Zdrojowa 24 (Na Zawodziu)
- **Właściciel:** Gmina Krościenko nad Dunajcem
- **Rodzaj i tytuł obiektu:** kapliczka tzw. domkowa
- **Czas powstania:** 1875r. [1710r.]
- **Autor:** nieznany
- **Rejestr zabytków nr:** 43/1171 gminna ewidencja zabytków
- **Materiał i technika wykonania:** kapliczka typu domkowego, murowana z kamienia łamanego i cegły, niepodpiwniczona, tynkowana, 1 kondygnacyjna + stryszek, prosty gzyms kordonowy. Drzwi wejściowe są drewniane, jednoskrzydłowe, częściowo przeszklone, przed nimi metalowa krata. We wnętrzu drewniane antepedium i barokowy (ludowy) ołtarz. Wieżba dachowa drewniana, dach pokryty blachą. Nad dachem sygnaturka kryta blachą zwieńczona krzyżem udekorowanym 4 promieniami.
Jedyne, prostokątne okno jest w el. pld., bocznej.
- **Kształt obiektu:** kapliczka domkowa o rzucie prostokątnym 4,4m x 5,5m, niepodpiwniczona, o łącznych wymiarach elewacji: ok. 55m², dach kalenicowy, dwuspadowy z sygnaturką.

Opracował:

konserwator dzieł sztuki

mgr Radomir Pałka

DYPLOM ASP KRAKÓW

NR 5664 z 3.I.2002r.

ZAGADNIENIA HISTORYCZNE I OPIS FORMY ARCHITEKTONICZNEJ

Kapliczka typu domkowego stoi przy ul. Zdrojowej 24 w Krościenku (Na Zawodziu), na działce nr 10946. Obiekt ten jest typowym przykładem kapliczki domkowej z sygnaturką z poł XIX w. (1875r.) Kapliczka wzniesiona jest na rzucie prostokąta, murowana z kamienia łamanego i cegły, w całości otynkowana z dwuspadowym dachem krytym blachą. Na środku dachu znajduje się sygnaturka, całość pokryta jest malowaną na srebrno blachą. Sygnaturkę wieńczy stalowy krzyż z 4 promieniami pomiędzy ramionami. Więźba dachowa jest drewniana. Ofasowania blaszane, rynny i rury spustowe wykonane są również z malowanej blachy. Tynki od góry zamyka prosty, gzyms koronujący, okalający elewacje boczne i frontową budowli. Na elewacji frontowej znajduje się prostokątne wejście do kapliczki z drewnianymi drzwiami [wyk. K. Czepiel] wykonanymi kilkanaście lat temu, z wyodrębnionym przeszklonym krzyżem. Nad drzwiami, w tympanonie znajduje się prostokątna nisza, w której jest drewniana figura św. Floriana, a nad nią, na dachu, drugi krzyż.

Wnętrze kapliczki sklepione pozorną kolebką, ze stalowym ściągiem za ołtarzem. Centralnie w sklepieniu znajduje się otwór na lampę. Ściany są tynkowane i pomalowane na gładko, białym kolorem. Na wschodniej ścianie znajduje się murowana mensa a przed nią drewniane, nowe antepedium wypełnione makatą o roślinnych wzorach. Powyżej znajduje się barokowa szafa ołtarzowa, o ludowym charakterze, z obrazem Przemienienia Pańskiego autorstwa Stanisława Bochyńskiego z Maniów (z ok.1925 rok), ujęty w drewnianą, srebrzoną i złożoną ramę. Ołtarz ma przybliżone wymiary 3m x 3m. Po obu flankach znajdują się korynckie, spiralne pilastry złożone i srebrzone (goldlackowane). Dalej za nimi są podłużne uszaki ołtarzowe o roślinnym ornamencie, również połączone i srebrzone z warstwą barwnej laki. Rozbudowane zwieńczenie z imitacją złożonego belkowania centralnie ozdobione jest inicjałami Jezusa [IHS z j.greckiego IHΣ] w srebrzonych chmurach wraz ze srebrnymi i złożonymi promieniami. Na flankach zwieńczenia ołtarzowego zamontowane są barokowe putta. Malowana laserunkowo, na zielono, szafa ołtarzowa płynnie przechodzi poza mensę ołtarzową, tworząc na flankach dwa skrzydła ołtarzowe - z obrazem zwieńczonym pełną rzeźbą. Od pñ. strony znajduje się obraz św. Krzysztofa – patrona Flisaków (autorstwa Jadwigi Karkoszki z Jaworek z 1986r.), a nad nim rzeźba św. Mojżesza. Natomiast od str. pñd. jest obraz św. Kingi – patronki Pienin (autorstwa Jadwigi Karkoszki z Jaworek z 1986r.), a nad nim rzeźba św. Eliasza. Za ołtarzem znajdują się pierwotne, drewniane drzwi, które były zamontowane w otworze drzwiowym.

Na ścianach we wnętrzu kapliczki znajdują się; obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem (ściana pñ.) oraz Droga Krzyżowa (ściana pñ. i pñd.). Posadzkę przykrywają szerokie, świerkowe (?) deski

tworzące podłogę. Ponadto w kapliczce znajdują się stylizowane, drewniane krzesła oraz szeroka drewniana ława.

Kalendarium kapliczki:

- 1875r. - Pierwotna kapliczka.
- przed 1945 r. - Renowacja, zmiana pokrycia dach. (?)
- 1945- 2023r. - Remonty bieżące wnętrza i elewacji, malowanie pokrycia dach. i sygnaturki. Konserwacja ołtarza

BUDOWA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU .

Stratygrafia obiektu przed konserwacją – elewacje .

W-wy techn.	OZNACZENIA GRAFICZNE	W-wy hist.	DATOWANIE	OPIS WARSTWY
1.		III	1945- 2023r.	Farba dyspersyjna – biała
2.				Farba dyspersyjna – biała
3.				Farba wapienna – biała
4.				Zaprawa klejowa – uzupełnienia rys.
5.				Szlichta wap. - cem. (szara)
6.				Farba wapienna – biała z różem weneckim
7.				Farba wapienna – biała z różem weneckim
8.				Farba wapienna – biała z dodatkiem ochry
9				Farba wapienna – biała z ultramaryną (jasna)

10.		II	1875-1945 r.	Farba wapienna – biała z ultramaryną (jasna)
11.				Farba wapienna – biała z ultramaryną
12.				Farba wapienna – biała
13.				Zaprawa wapienno piaskowa
14.				Wątek mieszany (uzupełnienia)
15.		I	1875r.	Zaprawa wapienno-piaskowa
16.				Wątek kamienny, kamiennie-ceglany
17.		I	1875r.	Drewniane drzwi wejściowe.
18		II	1875-1945 r.	Więźba dachowa i pokrycie dachowe – gont.
19.		III	1945- 2023r.	Nowe blaszane pokrycie dachowe

Elewacja zewnętrzna składa się z trzech warstw historycznych (I, II, III.) i dziewiętnastu technologicznych (1-19).

Opis warstwy sporządzono na podstawie wykonanej stratygrafii nawarstwień (ośmiu – odkrywek), odkrywek samoistnych, dokumentacji archiwalnych oraz prostych metod badawczych i własnego doświadczenia.

Stratygrafia obiektu przed konserwacją – monochromia we wnętrzu kapliczki.

W-wy techn.	OZNACZENIA GRAFICZNE	W-wy hist.	DATOWANIE	OPIS WARSTWY
1.		III	1945- 2023r.	Farba emulsyjna – biała
2.				Zaprawa klejowa uzupełnienia rys
3.				Farba emulsyjna – biała

4.				Zaprawa wapienno-cementowa (uzupełnienia)
5.				Farba wapienna – biała z ugiem
6.				Farba wapienna – biała z ultramaryną
7.				Farba wapienna – biała z umbrą paloną
8.		II	1875-1945 r.	Farba wapienna – biała z ultramaryną
9.				Pobiała
10.				Zaprawa wapienno-piaskowa
11.		I	1875r.	Pobiała
12.				Zaprawa wapienno-piaskowa
13.				Wątek kamienny i ceglany
14.		III	1946- 2023r.	Antepedium
15.				Betonowa posadzka z drewnianą podłogą

Monochromia we wnętrzu kapliczki składa się z trzech warstw historycznych (I, II, III.) i piętnastu technologicznych (1-15).

Opis warstwy sporządzono na podstawie wykonanej stratygrafii nawarstwień (sond), odkrywek samoistnych oraz prostych metod badawczych i własnego doświadczenia.

Identyfikacja materiałów zastosowanych w obiekcie.

Użyte pierwotnie :

- cegła pełna
- zaprawa wapienno – piaskowa,
- kamień: kamień łamany
- farba wapienna
- drewno (drzwi i gont)
- żelazo (w tym elementy kute)
- szkło

Użyte wtórnie :

- cegła pełna
- zaprawy:
 - wapienno – piaskowa
 - wapienno – cementowa
 - cementowo – piaskowa
 - klejowa
- szlichta wapienno-cementowa
- szlichta cementowa
- gips
- farba wapienna
- farba emulsyjna
- farba olejna
- drewno
- żelazo [w tym elementy (kute), kotwy]
- szkło

Analiza zawilgocenia kapliczki.

Wysoki poziom zawilgocenia dolnej partii murów spowodowany jest głównie przez wodę podciąganą kapilarnie.

Przyjmuje się następujące poziomy zawilgocenia przegród budowlanych:

$W_m = 0-3\%$ - przegrody o dopuszczalnej wilgotności,

$W_m = 3-5\%$ - przegrody o podwyższonej wilgotności,

$W_m = 5-8\%$ - przegrody średnio zawilgocone,

$W_m = 8-12\%$ - przegrody mocno zawilgocone,

$W_m > 12\%$ - przegrody mokre.

Rozkład zawilgocenia na elewacjach kapliczki Przemienienia Pańskiego jest nierówny, a pomiary wykonane miernikiem dielektrycznym Uni 1 Hydromette wykazały, iż wartości te wahały się między 5 – 25%. To znaczy, że w murach budynku mamy już średnią wilgotność ($W_m = 5 - 8\%$), a miejscami ściany są wręcz mokre ($W_m > 12\%$). Pomiary wykonywano na ścianach poszczególnych elewacji kapliczki na wys. ok. 30cm, 60cm i 100cm, w odległości co ok. 30cm. Należy również zaznaczyć, iż miejsca w których są tynki cementowo-wapienne i cementowe, kumulowały dużą wilgotność murów. Odczyty były blisko dwukrotnie większe niż w miejscach o większej dyfuzji pary wodnej.

Poziom zawilgocenia kapliczki:

Wys. nad gruntem [cm.]	ELEWACJA	UWAGI
----------------------------	----------	-------

	Wm [%]	
100	5,4 – 9,6	najczęściej
60	7,2 – 14,4	najczęściej
30	11,7 – 17,8	najczęściej
100	6,3 – 10,5	max
60	16,8 – 21,6	max
30	17,5 – 23,7	max

Część cokołowa kapliczki jest dodatkowo miejscami zasolona i porażona mikroorganizmami, widoczne jest to zwłaszcza na elewacjach tylnej i bocznych. Fakt ten należy bezwzględnie wziąć pod uwagę przy projektowaniu technologii konserwacji tynków w strefie przyziemia.

STAN ZACHOWANIA.

Elewacje kapliczki

Ogólnie stan elewacji kapliczki jest zły, liczne mikrospeknięcia i niewidoczne pęcherze (wybrzuszenia) pokrywają elewacje tego niewielkiego obiektu. Odspojenia tynku i rysy zlokalizowane głównie w okolicach wcześniejszych uzupełnień, ale również w strefie cokołowej. Tynki i warstwy malarskie w tych miejscach wyglądają na zwarte, jednak często są odspojone od podłoża tworząc zamknięte kawerny. Większe ubytki zaprawy nie są widoczne, jednak należy się liczyć, że ok. 40% tynków jest odspojona od podłoża.

Miejscami widoczne są niewłaściwe i niestarannie wykonane drobne uzupełnienia tynku tzw. „łaty” z zaprawy klejowej lub cementowej. W okresie powojennym, zapewne poddano rekonstrukcji część tynków i profilowania. Pomimo, iż elewacje kapliczki były kilkakrotnie poddawane renowacji (?), w tym malowane, widoczne są niewielkie zabrudzenia, zwłaszcza tam gdzie woda opadowa nie miała możliwości splukiwania.

Strefa cokołowa jest silnie zawilgocona i zasolona, głównie na skutek braku izolacji pionowej i poziomej. Ponadto cokół w całości wytynkowany jest szczelną zaprawą cementową, co w znaczący sposób ogranicza dyfuzję pary wodnej.

Wstępna stratygrafia nawarstwień, wykonana w październiku bieżącego roku, pozwoliła ustalić pierwotną (?) kolorystykę elewacji kapliczki pomimo późniejszych przemalowań elewacji. Poglądowy obraz nawarstwień ukazujący wyniki badań stratygraficznych stanowiące część składową niniejszego programu (pkt. Budowa Technologiczna Obiektu). Pełny obraz rozkładu

nawarstwień i oryginalnych kolorów elewacji będzie możliwy do określenia po ustawieniu rusztowania na całości obiektu i usunięciu nawarstwień.

Na gzymsie koronującym występują liczne drobne ubytki mechaniczne i delikatne spękania w poprzek profili.

Blaszana obróbka blacharska jest w stosunkowo złym stanie technicznym. Jeszcze gorzej wygląda pokrycie blaszane sygnaturki i dachu: miejscami odkształcona i nieszczelna blacha z dużymi ogniskami korozji bezwzględnie wymaga wymiany.

Drewniane drzwi wejściowe do kapliczki, pomalowane są bezbarwnymi farbami olejnymi. Ogólnie są w dobrym stanie technicznym, ale wymaga również podjęcia zabiegów renowacyjnych. Elementy metalowe takie jak: kotwy, czy ankry pokryte są produktami korozji, również należy poddać je konserwacji.

Na zawilgoconej strefie cokołowej, w miejscach zacienionych, widoczne są ogniska porażenia mikrobiologicznego (glony i porosty) zwłaszcza na elewacji płn. i wsch.

Wnętrze kapliczki.

Stan zachowania tynków we wnętrzu kapliczki jest równie zły i wymaga podjęcia działań konserwatorskich. Ściany pokryte są warstwami kilku przemalowań wapiennych i emulsyjnych. Liczne drobne ubytki mechaniczne zostały niestarannie uzupełniane na przestrzeni lat zaprawą cementową, klejową, a następnie zamalowane kolejną warstwą farby. Dodatkowo na skutek podciągania kapilarnego duża ilość wilgoci i soli w strefie cokołowej spowodowała zniszczenia fizyko-chemiczne i mechaniczne znajdujących się tutaj tynków wapiennych. Wykonane badania konserwatorskie w kapliczce ujawniły śladowo zachowaną monochromię, która wykonana jest w technice wapiennej. Na monochromię składają się dwa zasadnicze podziały kolorystyczne: sklepienie i ściany. Odkryto również pierwotną zaprawę murarską i tynkarską: wapienno-piaskową. Posadzka kapliczki przykryta jest ułożonymi równolegle, do ścian bocznych, deskami tworzącymi podłogę.

Ołtarz

Na podstawie wstępnych oględzin i badań konserwatorskich stwierdzono, że ołtarz stanowi jednolitą całość za wyjątkiem antepedium.

Cała szafa ołtarza jest drewniana, malowana, złocona, srebrzona i goldlackowana, w elementach rzeźbiarskich, karnacje świętych i puttów są malowane. Obiekt był już poddany renowacji ok. 20 lat temu (brak dokumentacji). Architektura ołtarza jest przemalowana, w kolorze zielonym (laserunkowo), złocenia i srebrzenia na spiralnych, korynckich kolumnach, wykonano płatkami

złota i srebra na pulmencie – srebro pokryte goldlakiem na kolor złoty. Pozostałe złocenia wykonano techniką mieszaną – złoto lub srebro na pulmencie i szlakmetal (folia metalowa na mixtionie) w technice tłustej.

Obiekt posiada głównie zniszczenia biologiczne i mechaniczne, ale także fizyko-chemiczne. Nadmierna wilgoć ścian kapliczki, wykwity soli i zagrzybienia, mają niekorzystny wpływ na stan zachowania ołtarza.

Zniszczenia biologiczne widoczne są w postaci porażenia przez grzyby, w niektórych elementach szafy ołtarzowej od tyłu - jest to tzw.; brunatny rozkład drewna. Powierzchnie złoczone, głównie na strukturze ołtarza, częściowo pokryto szlakmetalem i aluminium w technice tłustej, w czasie ostatniej renowacji (?).

OBRAZY z uwagi na swój wiek są w stosunkowo dobrym stanie zachowania, choć wymagają wykonania zabiegów konserwatorskich.

PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Ściany kapliczki są narażone na ciągłe działanie zewnętrznych warunków atmosferycznych, które z biegiem czasu uruchamiają różnego rodzaju procesy niszczące. Szybkość degradacji kamienia, cegieł, tynków i farb wynika głównie z właściwości użytych materiałów, technik wykonania oraz nieodpowiedniej opieki nad obiektem lub jej całkowitego braku. Kumulacja i współdziałanie czynników fizycznych, chemicznych, biologicznych jak temperatura, wilgotność, skażone środowisko miejskie oraz niewłaściwe działania człowieka doprowadziły do obecnego stanu zachowania kapliczki. Procesy niszczące zachodzą powoli, lecz bez przerwy, zgodnie z naturalnymi prawami przyrody. Głównym czynnikiem degradującym elewację budynku jest klimat otoczenia i związane z nim procesy atmosferyczne.

Pod wpływem nagłych wahań temperatury – silnego nagrzania słonecznego, lub niskich temperatur w zimie, tynki podlegają ciągłym ruchom termicznym.

W wyniku tych zaburzeń powstają pęknięcia warstwy tynku, a nawet odspojenia od muru. Woda opadowa z łatwością dostaje się poprzez szczeliny do wnętrza tynku i muru rozpoczynając niszczące procesy o podłożu fizyczno – chemicznym spotęgowane skażonym środowiskiem.

Największe zniszczenia powstają w czasie zamarzania wody, kiedy lód rozsadza mikroszczeliny każdorazowo je powiększając. W konsekwencji proces ten prowadzi do zupełnej degradacji tynku wraz z warstwą malarską farby.

Woda w partiach cokołowych przedostaje się do muru głównie z gruntu poprzez tzw. właściwości kapilarnego podciągania. Zjawisko to jest groźne bowiem powoduje nasączenie muru i tynku

wodnymi roztworami soli. Woda z łatwością wnika w dolne partie murów i pod powierzchnię tynku. W wyniku krystalizacji soli tynk zaczyna się osypywać i odpadać.

Stan ten pogłębia posypywanie chodników solą w okresie zimowym. Okoliczne miejscowości wraz z zakładami przemysłowymi, komunikacją oraz ogrzewaniem piecowym wnoszą do atmosfery agresywne substancje chemiczne – kurz, dymy, pyły, gazy, spaliny. Związki te osadzają się na powierzchni ścian i tworzą z wodami opadowymi tzw. „kwaśne deszcze”.

Agresywne substancje lotne i ciekłe osadzając się na powierzchni ścian przenikają do wnętrza struktury kamienia i tynku, a następnie do muru. Powstałe kwasy oraz ługi i zasady rozpoczynają destrukcyjny proces niszczenia materiałów mineralnych tynku.

„Kwaśne deszcze” z biegiem czasu doprowadzają do powstania wżerów i zniszczenia farby.

Farba, której spoiwo ulega chemicznemu przekształceniu, zostaje łatwo splukana przez wodę opadową. Produkty oraz związki chem. powstałe w wyniku procesów chemicznych zachodzących na elewacjach kapliczki razem z mieszaniną pyłów, brudu i kurzu tworzą szkodliwą szczelną warstwę „fałszywej patyny”. Należy również zaznaczyć niszczące działanie wiatru, który przenosząc różnego rodzaju drobiny ściernie, uderzając nimi o elewacje stopniowo je ściera.

Analizując przyczyny, które spowodowały zniszczenia warstwy powierzchni tynku i farb tego budynku należy wspomnieć o szkodliwej działalności człowieka, która w tym wypadku poczyniła największe szkody. Nałożenie tynków i szpachli cementowych, żużlowo-cementowych oraz cementowo-wapiennych ma fatalny wpływ na dyfuzję pary wodnej z wnętrza murów do atmosfery. Kolejne warstwy farb nałożone przy okazji remontów dodatkowo blokują, już i tak bardzo ograniczone „oddychanie” ścian powodując ich zawilgocenie, co w konsekwencji prowadzi do zniszczeń fizyko-chemicznych i mechanicznych zachodzących w murze i tynku.

Analizując przyczyny, które spowodowały zniszczenia we wnętrzu kapliczki należy ponownie przywołać szkodliwą działalność człowieka – przekształcenia i przeobrażenia estetyczne oraz uszkodzenia mechaniczne związane z niewłaściwą eksploatacją budowli. Brak bieżącej konserwacji i fachowych napraw oraz renowacji elementów zabytkowego wystroju.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Głównym założeniem działań konserwatorsko – remontowych będzie powstrzymanie procesów niszczących i przywrócenie kapliczce utraconych właściwości technicznych i estetycznych.

Prace wiązać się będą z dokładnym rozpoznaniem stanu zachowania kamienia, cegieł, spoin, wypraw tynkowych i wszystkich przyczyn, które doprowadziły do ich zniszczeń. Zakłada się

wykorzystanie materiałów np.: Koester, Remmers, Baunit oraz Farby KABE, które sprawdziły się poprzez stosowanie ich od szeregu lat przy konserwacji i rewaloryzacji zabytków.

Przed rozpoczęciem działań konserwatorskich proponuje się wykonać dodatkowe odkrywki sondażowe na elewacjach kapliczki w celu potwierdzenia; stanu zachowania tynków i murów, najstarszej kolorystyki oraz ilości nawarstwień odkrytych w trakcie wykonanych badań stratygraficznych. We wnętrzu kapliczki należy usunąć wszystkie nawarstwienia; farby, tynki kleje itp., tak aby odsłonić pierwotną malaturę lub polichromię.

Podstawowe działania konserwatorskie to usunięcie mocniejszej warstwy uzupełnień z tynku cementowego i częściowo cementowo-wapiennego. Wszystkie „głuche”, zmurszałe tynki należy usunąć bardzo dokładnie aż do wątku ceglanego, a następnie należy wykuć zasolone i zawilgocone spoiny do głębokości min. 2cm. Typowanie tynków przeznaczonych do skucia lub konserwacji zostanie dokonane dopiero po ustawieniu rusztowań, choć wstępnie zakłada się skucie ok. 40% płaskich tynków.

Ewentualne wszystkie większe pęknięcia i szczeliny wątku zostaną poszerzone i odpowiednio zabezpieczone, a w miejscach tych zostaną wykonane iniekcje wzmacniająco – uzupełniające. Tynki po wykonaniu wszystkich prac konserwatorskich zostaną pokryte cienką warstwą zaprawy wyrównawczej tzw. „szlichty” wapiennej.

W trakcie prac zastosuje się fabryczne materiały renowacyjne, bądź historyczne - spoiny, kity do kamienia, tynki oraz zaprawy. Ważnym etapem prac będzie oczyszczenie z nawarstwień wszystkich elementów wystroju architektonicznego. Proponuje się oczyścić tynki metodą hydrodynamiczną przy użyciu agregatu KARCHER, wspomagając te działania środkami chemicznymi, bądź przez piaskowanie agregatem CP. Wszystkie zabiegi związane z czyszczeniem powierzchni elewacji zostaną poprzedzone próbami. Zasolenie w partii cokołowej murów proponuje się poddać wyekstrahowaniu metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska.

Oslabiona struktura wątku ceglanego i kamiennego z tendencją do osypywania będzie wzmocniona preparatami opartymi o estry kwasu ortokrzemowego.

Nowa wyprawa tynkowa zostanie wykonana tynkiem tzw. „renowacyjnym” (jest to lekki tynk wapienny, ze środkami osłonowymi) lub tynkiem „tradycyjnym” (wapiennym lub wapienno – cementowym) o składzie maksymalnie zbliżonym do oryginalnego. W strefie cokołowej (do ok.100cm nad gruntem) zostaną zastosowane tynki renowacyjne szerokoporowe (z certyfikatem WTA) np. firmy KOESTER. Nakładając nowe tynki zostanie uwzględniona ich faktura naśladująca tynk oryginalny – rodzaj „zacierania”.

Natomiast elementy profilowane – gzymsy koronujące w partiach ubytków zostaną wypełnione metodą ciągnięcia przy użyciu szablonów. Proponuje się w rozległych ubytkach zastosować

dodatkowo zbrojenia z drutu nierdzewnego.

Proponuje się wszystkie nowe i zachowane stare tynki przed malowaniem pokryć środkiem podkładowym – hydrofobowym w celu uniemożliwienia nasiąkania przez wodę opadową.

Ściany i gzyms zostaną pomalowane farbą elewacyjną, krzemianową lub polikrzemianową z powtórzeniem kolorystyki pierwotnej.

Odkształcona i skorodowana blacharka sygnaturki i ofasowań będzie wymieniona na nową, stosując blachę tytan-cynkową, podobnie również pokrycie dachowe również zostanie wymienione na nowe. W trakcie prowadzenia prac blacharskich należy dokonać przeglądu i konserwacji drewnianej więźby dachowej wraz z niezbędnymi wymianami zdegradowanych elementów drewnianych. W trakcie tych prac należy, również wykonać dezynfekcję i dezynsekcję drewna oraz impregnację p.poż.

Pierwotne drewniane drzwi wejściowe do kapliczki zostaną poddane pełnej konserwacji technicznej oraz estetycznej i zamontowane *in situ*. Podobnie należy wykonać konserwację i impregnację, olejami schnącymi, podłogi w kapliczce.

Ściany i pozorne sklepienie we wnętrzu kapliczki należy poddać pełnej konserwacji technicznej – usunąć nawarstwienia, zaimpregnować, uzupełnić ubytki tynku (strefa cokołowa tynki szerokoporowe, z certyfikatem WTA, jak na elewacjach kapliczki) uwzględniając przy tym likwidację wtórnych przemuowań.

Należy uzupełnić oryginalną monochromię na tynkach wewnętrznych w oparciu o farby wapienne lub krzemoorganiczne o małym oporze dyfuzyjnym.

Celem prac konserwatorskich, przy ołtarzu, jest zabezpieczenie obiektu przed dalszym postępującym niszczeniem a jednocześnie przywrócenie obiektowi jego pierwotnego wyglądu i przeznaczenia.

Konserwacja obiektu będzie obejmować: prace techniczne i estetyczne. W zakresie prac technicznych wykonane będzie: demontaż, usunięcie warstw przemalowań i niewłaściwych złoceń techniką tłustą (folią pozłotniczą), oraz wszelkich nawarstwień nieprawidłowych z punktu widzenia historii i technologii obiektu, ustabilizowanie (usunięcie w razie potrzeby) zapraw na strukturze oraz na ornamentach i rzeźbach, dezynfekcja z dezynsekcją, impregnacja strukturalna, rekonstrukcja zniszczonych lub brakujących detali formy rzeźbiarskiej, uzupełnienie zapraw kredowo-klejowych.

Zakres prac estetycznych będzie obejmował: uzupełnienie złoceń złotem płatkowym, srebrzeń oraz rekonstrukcję kolorystyczną architektury i innych elementów ołtarza, zgodnie z zatwierdzoną próbą kolorystyczną przez komisję konserwatorską.

W zakresie prac technicznych, przy rzeźbach i płaskorzeźbach, wykonane będzie oczyszczenie, usunięcie szkodliwych nawarstwień, przemalowań malarskich i niewłaściwych złoceń

(wykonanych techniką tłustą folią pozłotniczą), oraz wszelkich nawarstwień nieprawidłowych z punktu widzenia historii i technologii obiektu, impregnacja drewna, podklejenie odspojonych gruntów i założenie nowych gruntów w miejscach ubytków.

Zakres prac estetycznych będzie obejmował: uzupełnienie lub rekonstrukcję rzeźbiarską i kolorystyczną części brakujących, oraz uzupełnienie złoczeń i srebrzeń w miejscach ubytków.

Konserwacja obrazu na płótnie będzie podzielona na dwa etapy: prace techniczne i estetyczne.

Zakres prac technicznych będzie obejmował: oczyszczenie lica i odwrocia, usunięcie ewentualnych przemalowań i wszelkich nawarstwień nieprawidłowych z punktu widzenia technologii obiektu, sprasowanie pofalowań i innych nierówności, podklejenie i naprawa wszelkich uszkodzeń mechanicznych podobrazia i uzupełnienie ubytków gruntu. Zakres prac artystycznych obejmuje uzupełnienie ubytków kolorystycznych i werniksowanie.

Odnosnie krosna proponuje się gruntowną konserwację techniczną lub wymianę krosna na nowe, klinowe, ewentualnie o naciągu „śrubowym”. Przy najmłodszych, obrazach na desce proponuje się wykonać konserwację techniczną i estetyczną, ale w niewielkim zakresie.

POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

ELEWACJE KAPLICZKI.

Elewacje - tynki wraz z gzymsem koronującym.

1. Wykonanie badań stratygraficznych oraz odkrywek pasmowych celem potwierdzenia kolorystyki tynków ustalonej w trakcie przeprowadzonego rozpoznania konserwatorskiego.
2. Wytypowanie słabych i osypujących się tynków oraz niewłaściwych uzupełnień („łaty” oraz zatarcia wap.-cem.) przeznaczonych do skucia i mechaniczne ich usunięcie.
3. Dezynfekcja miejsc zaatakowanych przez mikroorganizmy preparatem np. ALGIZID firmy Farby KABE. Zabieg w razie potrzeby należy powtórzyć kilkakrotnie.
4. Usunięcie zabrudzeń oraz przemalowań metodą chemiczną i hydrodynamiczną agregatem KARCHER (ciśnienie, ilość wody regulowana w zależności od potrzeb) z użyciem myjek ciśnieniowych – możliwy dodatek ścierniwa (piasek kwarcowy) podczas domywania elewacji wedle wykonanych prób. Opcjonalnie proponuje się piaskowanie agregatem CP.
5. Doczyszczenie ręczne i mechaniczne nawarstwień i przemalowań silnie zespolonych z podłożem. Spłukanie pozostałości po materiale ściernym wodą.
6. Impregnacja starych, oryginalnych, osłabionych i osypujących się tynków preparatem

konsolidującym (opartym o estrę kwasu ortokrzemowego) np. Mineralit Consolid 100, bądź krzemianowym np. Calsilit GF produkcji Farby KABE lub Baunit PutzFestiger. Opcjonalnie proponuje się zastosować głębokopenetrujący preparat oparty na żywicach np. Baunit TiefenGrund. Decyzję co do odpowiedniego preparatu należy podjąć po odsłonięciu z nawarstwień i pełnym rozpoznaniu stanu technicznego elewacji.

7. Wykonanie izolacji poziomej metodą iniekcji niskociśnieniowej np. preparatem krzemianowo-estrowym Mautrol 2K firmy Koester.
8. Nałożenie, w miejscach ubytków, tynków historycznych wapiennych lub wapienno-cementowych. W miejscach gdzie tynk jest gruby należy zastosować wzmocnienie np. siatkę Rabitza lub Leduchowskiego.
9. Nałożenie trójwarstwowych tynków „renowacyjnych” np. Mineralit Restauro Farby KABE w strefie cokołowej (ok. 1,0m ponad poziom gruntu): obrzutka – Mineralit Restauro TB, tynk wyrównujący Mineralit Restauro TW (min. 1cm.) oraz tynk uniwersalny Mineralit Restauro TU (min. 1,5cm.) lub inny system renowacyjny spełniający wymogi WTA. Lokalnie w miejscach zawilgoconych w większym zakresie, tynki należy wymienić wyżej, tak aby zachować min. 50cm marginesu ponad widoczne zawilgocenie. W miejscach gdzie tynk jest gruby należy zastosować wzmocnienie np. siatkę z tworzywa sztucznego o dużych oczkach.
Przed tynkowaniem podłoże należy bardzo dokładnie oczyścić z pozostałości tynków wap.-cem, aż do wątku kamiennego i ceglanego. Ponadto należy wykuć spoinę na gł ok. 2cm.
10. W razie konieczności wykonanie iniekcji niskociśnieniowej przy użyciu pompy ślimakowej i iniektorów (pakerów) w rysach ścian kapliczki materiałem do iniekcji np. Iniektionslein firmy KÖSTER. W trakcie prowadzenia prac, przy większych rysach konstrukcyjnych zalecana jest konsultacja ze statykiem (konstruktorem).
11. Wypełnienie pozostałych, płytkich szczelin tynkiem tradycyjnym jw.
12. Nałożenie warstwy wykończeniowej – zbrojonej szpachlówki wapienno cementowej, bądź innej o podobnych parametrach.
13. Uzupełnienie profili gzymsu stosując zaprawę gruboziarnistą, jako warstwę podkładową oraz wykończenie tradycyjną zaprawą drobnoziarnistą wap.-cem.
14. Wykonanie niezbędnej wymiany rynien, rur spustowych i obróbek blacharskich z zastosowaniem blachy tytan-cynk.
15. Wymiana obecnego pokrycia dachowego na nowe z blachy tytan-cynkowej.
16. Gruntowanie powierzchni przeznaczonych do malowania gruntem polikrzemianowym np. NOVALIT GF produkcji Farby KABE.

17. Malowanie elewacji farbą polikrzemianową np. NOVALIT F firmy Farby KABE, po komisyjnym ustaleniu kolorystyki.

Warstwa malarska we wnętrzu kapliczki – monochromia

1. Wykonanie badań konserwatorskich w celu ustalenia pełnej stratygrafii, techniki wykonania monochromii i jej zasięgu na poszczególnych warstwach stratygraficznych, oraz stanu zachowania.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni monochromii miękkimi pędzlami i gumą chlebową.
3. Mechaniczne, delikatne usunięcie skalpelami i nożami szewskimi wszystkich późniejszych nawarstwień tynków, zapraw i farb do najstarszej warstwy.
4. Utrwalenie miejsc spudrowanych i łuszczących się 3 % roztworem Paraloidu B82 rozpuszczonego w alkoholu etylowym.
5. Sprasowanie utrwalonej warstwy malarskiej poprzez bibułkę japońską, obficie zwilżoną etanolem w kilkanaście godzin po spryskaniu utrwalczem.
6. Doczyszczanie chemiczne monochromii.
7. Usunięcie zasolonych i zmurszałych z powodu nadmiernego zawilgocenia tynków.
8. Odsolenie wątku ceglanego, metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska, za pomocą pulpy ligninowej i wody destylowanej, w kilku cyklach.
9. Wykonanie zastrzyków w miejscach odspojień tynków syntetycznym wapnem hydraulicznym Ledan TB1 (w przypadku głębszych odspojień z wypełniaczem).
10. Założenie kitów piaskowo – wapiennych w miejscach ubytków tynku z opracowaniem fakturalnym powierzchni.
11. Założenie tynków [WTA] (w miejscach narażonych na zawilgocenia – strefa cokołowa) renowacyjnych, szerokoporowych o właściwościach pochłaniających sole i osuszających np. system Mineralit Restauro: obrzutka – Mineralit Restauro TB, tynk wyrównujący Mineralit Restauro TW (min. 1cm.) oraz tynk uniwersalny Mineralit Restauro TU (min. 1,5cm.) lub inny system renowacyjny spełniający wymogi WTA.
Do wykończenia nierówności i wyrównania powierzchni w wyższych partiach tynkowych, proponuje się zaprawę piaskowo-wapienną np. Mineralit Restauro W z dodatkiem niewielkiej ilości Primal-u AC 33.
12. Utrwalenie powierzchni malowidła i nowych kitów przed punktowaniem roztworem 2% Paraloidu B 82 w alkoholu etylowym.
13. Założenie pobiału z dodatkiem emulsji akrylowej Primal AC 33 na utrwaloną powierzchnię – miejsca ubytków malatury.

14. Scalenie kolorystyczne w miejscach ubytków plamą jednolitą naśladowczo przy użyciu pigmentów w proszku firmy Talens lub Maimeri w spoiwie 5 % Paraloidu B82 rozpuszczonym w etanolu lub gotowymi farbami krzemoorganicznymi.
15. Malowanie dużych powierzchni gładkich na pobiale proponuje się wykonać naśladowczo do polichromii na sklepieniu farbami krzemoorganicznymi np. farba ARMASIL F Farby KABE, na podstawie wykonanych prób kolorystycznych i akceptacji komisji konserwatorskiej.

Metal (elementy kute).

1. Usunięcie korozji i farb metodą mechaniczną oraz chemiczną przy zastosowaniu preparatów (żeli) REMOSOL, SKANSOL, odrdzewiacz FOSOL.
2. Zabezpieczenie metalu środkiem antykorozyjnym – Minia lub Antykor.
3. Pomalowanie farbą nawierzchniową do metalu „czerń strukturalna” np. firmy BECKERS.
4. Wykonanie przeglądu obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych; wymiana na nowe elementy z blachy tytan-cynkowej (opis czynności przy tynkach).

Drewniana stolarka; więźba dachowa, podłoga, drzwi wejściowe i okno.

1. Wykonanie odkrywek (sond schodkowych) celem potwierdzenia ustalonej w trakcie badań konserwatorskich najstarszej kolorystyki.
2. Usunięcie wszystkich nawarstwień ze stolarki metodą chemiczną przy zastosowaniu preparatów (żeli, past) np. 3V3, REMOSOL, SKANSOL. Alternatywnie proponuje się zastosować metodę strumieniowo-ścierną przy zastosowaniu np. agregatu CP z odpowiednio dobranym kruszywem.
3. Wykonanie niezbędnych wymian i napraw ciesielskich przy więźbie dachowej.
4. Przeprowadzenie impregnacji strukturalnej stolarki, impregnatami żywicznymi w połączeniu z dezynsekcją i dezynfekcją np. preparatami firmy Remmers, czy *altax*.
5. Uzupełnienie ubytków kitem drewnopochodnym (wyselekcjonowane trocinki + HEKOL I-50) lub/i gotową dwuskładnikową masą np. AXON S.C. 258.
6. Wyrównanie drobnych nierówności (szpachlowanie) elastyczną szpachlówką poliestrową lub akrylową dostosowaną kolorystycznie np. Colowood firmy TIKKURILA.
7. Scalenie kolorystyczne farbami żywicznymi.
8. Gruntowanie stolarki farbą podkładową – oleje schnące.
9. Malowanie końcowe olejem schnącym lub olejo-woskiem (hybryda)

Ołtarz – struktura (szafa ołtarzowa).

1. Demontaż struktury ołtarza, elementów snycerskich, rzeźb i obrazów oraz elementów dekoracyjnych ołtarza, zabezpieczenie detali folią bąbelkową i przewiezienie do pracowni.
2. Oczyszczenie powierzchni z luźnych, nie związanych w sposób fizyczny lub chemiczny zabrudzeń.
3. Opracowanie stratygrafii i ogólne rozpoznanie stanu technicznego i technologicznego struktury ołtarza i figur postaci świętych.
4. Usunięcie przemalowań (na strukturze i na rzeźbach) do najstarszej zachowanej warstwy malarskiej i złożonej - mechanicznie skalpelem i chemicznie Skansol-em lub/ i Levis-em oraz roztworem terpentynowo-spirytusowym.
5. Usunięcie słabych, mocno spękanych i odchylonych daszkowato gruntów i jednocześnie podklejenie kleikiem glutynowym (+5% fenol) zapraw, które nadają się do pozostawienia.
6. Wykonanie napraw stolarskich i wzmocnienie konstrukcji poszczególnych elementów ołtarzowych a w razie potrzeby wymiana elementów konstrukcyjnych, lub ich części.
7. Uzupełnienie ubytków w elementach snycerskich i rzeźbiarskich drewnem lipowym, lub masą drewnopodobną Axon oraz kitem trocinowym z Paraloidem B-82 na spirytusie, oraz kitem szpachlowym Colowood firmy Tikkurila.
8. Wykonanie impregnacji strukturalnej chorego drewna głównie od strony odwrocia metodą iniekcji i powlekania 5-15% roztworem HEKOL-u I50 lub Paraloid-u B-72 w mieszaninie rozpuszczalników (1cz. aceton + 3cz. ksylen) ma na celu; zwiększenie wytrzymałości mechanicznej drewna i odporności na gwałtowne zmiany wilgotności powietrza. Niewielki dodatek środka do dezynsekcji ANTOX-u „B” lub „Z” do impregnatu będzie miał działanie doraźne jak i zapobiegawcze.
9. Elementy w dobrym stanie zachowania nasączyć środkiem owado i grzybobójczym „Cuprinol Five Stars” lub V33 a następnie zabezpieczyć rozcieńczonym pokostem.
10. Założenie gruntów kredowo-klejowych z plastyfikatorem w miejscach ubytków, oraz ich opracowanie.
11. Uzupełnienie ubytków złocien złotem płatkowym 23 karat na pulmencie, oraz srebrzeń srebrem płatkowym na pulmencie.
12. Zabezpieczenie srebra przed oksydowaniem - 5 % jasnym szlakiem rozcieńczonym w spirytusie
13. Uzupełnienie ubytków kolorystycznych karnacji na rzeźbach oraz innych elementach dekoracyjnych farbami żywicznymi np. Maimerii Restauro.

14. Wykonanie rekonstrukcji kolorystycznej części architektonicznej ołtarza według zachowanych resztek pierwotnej warstwy malarskiej z zachowaniem „świadka” po akceptacji komisji konserwatorskiej farbą olejną półmatową firmy Levis.
15. Montaż elementów ołtarza w miejscu przeznaczenia.

Rzeźby i płaskorzeźby.

1. Wstępne oczyszczenie powierzchni rzeźby z luźnych, niezwiązanych w sposób fizyczny lub chemiczny zabrudzeń.
2. Zabezpieczenie odspajających się warstw malarskich lub pozłotniczych przez podklejenie zaprawy 10% roztworem kleju glutenowego zatrutym 5% fenolem.
3. Opracowanie szczegółowej stratygrafii figur.
4. Usunięcie przemalowań do najstarszej zachowanej warstwy malarskiej i złożonej - mechanicznie skalpelem i chemicznie Skansol-em lub Levis-em oraz roztworem terpentynowo-spirytusowym.
5. Usunięcie niewłaściwych kitów i reperacji.
6. Wykonanie nowych rekonstrukcji i uzupełnień, lub skorygowanie istniejących już reperacji w zależności od potrzeby przy użyciu drewna lipowego i/ lub masy drewnopodobnej Axon itp.
7. Wykonanie dezynsekcji i dezynfekcji preparatami owadobójczymi grzybobójczymi Antoxem W lub B i V33 lub innymi o podobnym działaniu.
8. Wykonanie impregnacji strukturalnej chorego drewna głównie od strony odwrocia metodą iniekcji i powlekania 5-15% roztworem HEKOL-u I-50 lub Paraloid-u B-72 w mieszaninie rozpuszczalników (1cz. aceton + 3cz. ksylen) ma na celu; zwiększenie wytrzymałości mechanicznej drewna i odporności na gwałtowne zmiany wilgotności powietrza. Niewielki dodatek środka do dezynsekcji ANTOX-u „B” lub „Z” do impregnatu będzie miał działanie doraźne jak i zapobiegawcze.
9. Uzupełnienie ubytków zaprawy gruntem kredowo – klejowym z plastyfikatorem, i ich opracowanie.
10. Założenie pulmentu na nowych kitach kredowo – klejowych na złożonych i srebrzonych powierzchniach.
11. Uzupełnienie ubytków złocen i srebrzeń płatkami złota i srebra oraz złotem i srebrem w proszku na kleiku, polerowanie i patynowanie. Zabezpieczenie srebra jasnym 5% szelakiem.
12. Zabezpieczenie nowych założonych kitów na powierzchniach malowanych warstwą 5% szelaku.

13. Założenie damarowego werniksu matowego na całości powierzchni malowanych rzeźb w celu regeneracji powierzchni malarskiej przed punktowaniem i rekonstrukcją.
14. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej i punktowanie techniką żywiczną farbami Maimerii, lub pigmentami w proszku na werniksie.
15. Werniksowanie końcowe powierzchni malarskiej na rzeźbach werniksem damarowym.

Obrazy na płótnie

1. Demontaż obrazu i przewiezienie go do pracowni.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni z luźnych, niezwiązanych w sposób fizyczny lub chemiczny zabrudzeń.
3. Wykonanie dokumentacji fotograficznej całości i fragmentów lica i odwrocia w świetle dziennym oraz UV.
4. Pobranie próbek kolorów warstwy malarskiej do badań chemicznych.
5. Opracowanie stratygrafii obrazu, przed i po konserwacji
6. Odłączenie obrazu od krosna.
7. Usunięcie przemalowań i punktowań (chemicznie terpentyną) ściemniałych po ostatnich renowacjach, zakłócających estetyczny odbiór obrazu.
8. Usunięcie niewłaściwych kitów i reperacji mechanicznie i chemicznie, jak również doczyszczenie pow. lica i odwrocia, wcześniej wypróbowanymi środkami i metodą.
9. Uzupełnienie drobnych ubytków gruntu kitem emulsyjnym, lub kredowo – woskowym, jeżeli takie użyte były w czasie ostatniej konserwacji obrazu.
10. Zabezpieczenie nowych założonych kitów warstwą 5% szelaku.
11. Konserwacja techniczna krosna drewnianego i jeżeli zajdzie taka potrzeba - przystosowanie go do naciągu śrubowego (oczyszczenie krosna, impregnacja, usunięcie lub wymiana klinów i wzmocnienie konstrukcyjne).
12. Założenie obrazu na krosno i naciągnięcie klinami lub naciągiem śrubowym.
13. Założenie damarowego werniksu matowego na całości lica obrazu w celu regeneracji powierzchni malarskiej przed punktowaniem.
14. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej i punktowanie techniką żywiczną farbami Maimerii, lub pigmentami na werniksie.
15. Werniksowanie końcowe powierzchni malarskiej lica obrazu werniksem damarowym.

Obrazy na desce

1. Demontaż obrazu i przewiezienie go do pracowni.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni z luźnych, niezwiązanych w sposób fizyczny lub

chemiczny zabrudzeń.

3. Wykonanie dokumentacji fotograficznej całości i fragmentów lica i odwrocia w świetle dziennym oraz UV.
4. Pobranie próbek kolorów warstwy malarskiej do badań chemicznych.
- 5.. Zabezpieczenie odpajających się warstw malarskich przez podklejenie zaprawy 10% roztworem kleju glutenowego zatrutym 5% fenolem.
6. Opracowanie stratygrafii obrazu, przed i po konserwacji.
7. Wykonanie dezynsekcji i dezynfekcji preparatami owadobójczymi grzybobójczymi Antoxem W lub B i V33 lub innymi o podobnym działaniu.
8. Wykonanie impregnacji strukturalnej drewna od strony odwrocia metodą iniekcji i powlekania 5-15% roztworem HEKOL-u I-50 lub Paraloid-u B-72 w mieszaninie rozpuszczalników (1cz. aceton + 3cz. ksylen), która ma na celu; zwiększenie wytrzymałości mechanicznej drewna i odporności na gwałtowne zmiany wilgotności powietrza. Niewielki dodatek środka do dezynsekcji ANTOX-u „B” do impregnatu będzie miał działanie doraźne jak i zapobiegawcze.
9. Wykonanie nowych rekonstrukcji i uzupełnień, lub skorygowanie istniejących już reperacji w zależności od potrzeby przy użyciu analogicznego drewna i/ lub masy drewnopodobnej Axon itp.
10. Usunięcie przemałowań i punktowań (chemicznie terpentyną) ściemniałych po ostatnich renowacjach (na lica), zakłócających estetyczny odbiór obrazu.
11. Usunięcie niewłaściwych kitów i reperacji mechanicznie i chemicznie, jak również doczyszczenie pow. lica, wcześniej wypróbowanymi środkami i metodą.
12. Uzupełnienie drobnych ubytków gruntu kitem emulsyjnym, lub kredowo – woskowym (jeżeli takie użyte były w czasie ostatniej konserwacji obrazu).
13. Zabezpieczenie nowych założonych kitów warstwą 5% szelaku.
14. Założenie damarowego werniksu matowego na całości lica obrazu w celu regeneracji powierzchni malarskiej przed punktowaniem.
15. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej i punktowanie techniką żywiczną farbami Maimerii, lub pigmentami na werniksie.
16. Werniksowanie końcowe powierzchni malarskiej lica obrazu werniksem damarowym.

Wykonanie fotografii i dokumentacji powykonawczej wszystkich prac.

Kraków, 04.12.2023 r.

**KAPLICZKA DOMKOWA PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO
PRZY UL. ZDROJOWEJ 24
W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM**

Fot. 1

Widok ogólny kapliczki domkowej przy drodze wojewódzkiej nr 969. El. frontowa.
Fotografia archiwalna z 1947r.

Fot. 2

Widok ogólny kapliczki domkowej przy ul. Zdrojowej 24. El. frontowa.
Fotografia z 2023r.

**KAPLICZKA DOMKOWA PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO
PRZY UL. ZDROJOWEJ 24
W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM**

Fot. 3
Widok ogólny kapliczki domkowej przy ul. Zdrojowej 24. El. boczna.
Fotografia z 2023r.

Fot. 4
Wnętrze kapliczki z ołtarzem pw. Przemienienia Pańskiego, oraz prostą monochromią w tle.
Fotografia z 2023r.

**KAPLICZKA DOMKOWA PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO
PRZY UL. ZDROJOWEJ 24
W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM**

Fot. 5
Wnętrze kapliczki z jednoskrzydłowymi drzwiami z przeszkleniem oraz prostą monochromią.
Fotografia z 2023r.

Fot. 6
Zbliżenie elewacji bocznej kapliczki. Widoczna odkrywka sondażowa w trakcie wykonywania badań konserwatorskich i określaniu stratygrafii nawarstwień.
Fotografia z 2023r.

**KAPLICZKA DOMKOWA PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO
PRZY UL. ZDROJOWEJ 24
W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM**

Fot. 7
Wnętrze kapliczki, widoczne przemalowania pozornego sklepienia i ścian.
Fotografia z 2023r.

Fot. 8
Wnętrze kapliczki, widoczna odkrywka sondażowa w trakcie wykonywania badań konserwatorskich i określaniu stratygrafii nawarstwień.
Fotografia z 2023r.

**KAPLICZKA DOMKOWA PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO
PRZY UL. ZDROJOWEJ 24
W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM**

Fot. 9
Zbliżenie na rzeźbę św. Floriana w niszy zwieńczenia el. frontowej
Fotografia z 2023r.

Fot. 10
Wnętrze kapliczki, zbliżenie obraz olejny na płótnie Oblicza Pana Jezusa z ołtarza.
Fotografia z 2023r.